

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи
(назва факультету)

Кафедра педагогіки та методики початкової освіти
(назва кафедри)

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

МЕТОДИКА ГУРТКОВОЇ РОБОТИ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ
(назва навчальної дисципліни)

вибіркова

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма Початкова освіта
(назва програми)

Спеціальність 013 Початкова освіта
(вказати: код, назва)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший бакалаврський
(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

факультет педагогіки, психології та соціальної роботи
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська
(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Розробники: Шестобуз Ольга Сергіївна – доцент кафедри педагогіки та методики початкової освіти, кандидат педагогічних наук, доцент
(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Профайл викладача http://elemed.chnu.edu.ua/?post_type=team_manager&p=2874
(посилання на сторінку кафедри з інформацією про викладача)

Контактний телефон

E-mail: o.shestobuz@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=113>

Консультації Очні консультації: вівторок – з 14.30 до 15.30
Онлайн-консультації: понеділок – з 14.30 до 15.30

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

Вивчення студентами теоретичних основ і практичних аспектів методики гурткової роботи з молодшими школярами є надзвичайно актуальним та є невід'ємною частиною підготовки майбутнього вчителя початкової школи. Зміст навчальної дисципліни «**Методика гурткової роботи з молодшими школярами**», спрямований на ознайомлення з особливостями організації освітнього процесу в гуртках з дітьми молодшого шкільного віку.

2. Мета навчальної дисципліни

вивчення майбутніми вчителями початкової школи теоретичних і практичних основ методики гурткової роботи з молодшими школярами.

Завдання:

- сформувані теоретичні знання та практичні уміння, що є необхідними для роботи у гуртку з молодшими школярами;
- ознайомити з поняттями позашкільної та позакласної виховної роботи у сучасній початковій ланці освіти;
- ознайомити з поняттям гурткової роботи як одного з видів позакласної та позашкільної роботи в освітньому процесі;
- розкрити специфіку педагогічної діяльності керівника гуртка;
- вивчити специфіку типів занять, форм і методів організації занять у гуртку;
- ознайомити з особливостями підготовки та проведення занять у гуртку;
- ознайомити з особливостями методики проведення гурткових занять з мовно-літературного, математичного, природничого, мистецького та технологічного напрямів.

3. Пререквізити: «Теорія та методика виховання», «Дидактика».

4. Результати навчання

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-4. Здатність працювати в команді.

ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні компетентності (СК)

СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організувати їхню пізнавальну діяльність.

СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

Програмні результати навчання

ПР-07. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПР-09. Планувати та організувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні напрями і зміст позашкільної освіти та виховання;
- нормативні документи про організацію позашкільної освіти в межах закладів загальної середньої освіти;
- поняття позакласної роботи як складової освітнього процесу;
- фактори впливу на позакласну діяльність у закладах освіти;
- форми організації позакласної виховної роботи;
- суть гурткової роботи з молодшими школярами;

- вимоги до організації гурткової роботи в закладах загальної середньої освіти;
- специфіку роботи гуртка у початковій школі;
- типи занять у гуртковій роботі;
- форми організації занять у гуртку;
- методи навчання та виховання у гуртковій роботі в залежності від різних критеріїв;

- вимоги до керівника гуртка;
- особливості проведення й аналізу гурткового заняття.

вміти:

- визначити особливості у підготовці та проведенні гурткових занять;
- здійснювати підготовчу роботу до проведення гурткових занять;
- розробити плани-конспекти та проводити гурткові заняття з мовно-літературного, математичного, природничого, мистецького та технологічного напрямів.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин							Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	4-й	7	3	90	2	11	11	11	-	57	-	залік
Заочна	4-й	7	3	90	2	10	-	-	-	80	-	залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма							Заочна форма					
	усього	у тому числі					усьог	у тому числі					
		л	с	пр	інд	с.р.		о	л	с	пр	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Теоретичні основи методики гурткової роботи з молодшими школярами												
Тема 1. Вступ до предмету «Методика гурткової роботи з молодшими школярами».	12	1	1	1	-	9	14	1	-	-	-	13	
Тема 2 Гурткова робота – один із видів позакласної та позашкільної роботи в освітньому процесі.	15	2	2	2	-	9	15	2	-	-	-	13	
Тема 3. Специфіка педагогічної діяльності керівника гуртка.	15	2	2	2	-	9	16	2	-	-	-	14	
Разом за змістовим модулем 1	42	5	5	5	-	27	45	5	-	-	-	40	
Змістовий модуль 2.													

Методично-практичні аспекти гурткової роботи з молодшими школярами													
Тема 4. Методичні особливості планування занять гуртка. Основні вимоги до побудови занять гуртка.	16	2	2	2	-	10	15	2	-	-	-	13	
Тема 5. Форми та методи освітньої діяльності у гуртках.	16	2	2	2	-	10	15	2	-	-	-	13	
Тема 6. Методика проведення гурткових занять з різних напрямів.	16	2	2	2	-	10	15	1	-	-	-	14	
Разом за змістовим модулем 2	48	6	6	6	-	30	45	5	-	-	-	40	
Усього годин	90	11	11	11	-	57	90	10	-	-	-	80	

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми
1.	<p><i>Тема 1. Вступ до предмету «Методика гурткової роботи з молодшими школярами».</i></p> <p><i>Завдання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрити основні напрями і зміст позашкільної освіти та виховання. 2. Визначити нормативні документи про організацію позашкільної освіти в межах загальноосвітніх навчальних закладів. 3. Охарактеризувати позакласну роботу як складову виховного процесу. 4. Назвати фактори впливу на позакласну діяльність у загальноосвітній школі. 5. Визначити форми організації позакласної виховної роботи.
2.	<p><i>Тема 2. Гурткова робота – один із видів позакласної та позашкільної роботи в освітньому процесі.</i></p> <p><i>Завдання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрити суть гурткової роботи з молодшими школярами. 2. Визначити мету і завдання гурткової роботи. 3. Виокремити цитати видатних педагогів про гурткову роботу як одну із форм реалізації основ педагогіки співробітництва. 4. Охарактеризувати організацію гурткової роботи у ЗЗСО.

	<p>5. Визначити специфіку роботи гуртка у початковій школі.</p> <p>6. Розкрити роль гурткової роботи у процесі формування особистості дитини.</p>
3.	<p><i>Тема 3. Специфіка педагогічної діяльності керівника гуртка.</i></p> <p><i>Завдання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрити систему професійних вимог до педагога – керівника гуртка. 2. Визначити посадові обов'язки керівника гуртка. 3. Здійснити підготовку керівника гуртка до заняття. 4. Назвати особливості роботи керівника гуртка по співробітництву з батьками. 5. Визначити поняття про колектив, його функції та структуру. 6. Визначити стадії розвитку колективу. 7. Вказати специфіку самоврядування у дитячому колективі як вищої форми сформованості колективу.
4.	<p><i>Тема 4. Методичні особливості планування занять гуртка. Основні вимоги до побудови занять гуртка.</i></p> <p><i>Завдання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначити поняття «навчальний план роботи гуртка», його складові компоненти. 2. Розкрити специфіку журналу обліку роботи гуртка, його структуру. 3. Охарактеризувати план роботи (календарний план) – основний документ, що визначає роботу гуртка. 4. Визначити структуру плану (за журналом) роботи гуртка. 5. Розкрити особливості роботи гуртка чи клубу, що залежать від віку гуртківців, їх можливостей, місця організації. 6. Вказати етапи підготовки роботи гуртка та його занять. 7. Охарактеризувати структуру гурткового заняття.
5.	<p><i>Тема 5. Форми та методи освітньої діяльності у гуртках.</i></p> <p><i>Завдання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначити поняття «методи навчання» як загальнопедагогічна категорія. Здійснити класифікацію методів навчання та їх характеристику. 2. Охарактеризувати методи роботи в гуртках. 3. Розкрити поняття про методи виховання. 4. Вказати думки класиків педагогічної думки про методи виховання. 5. Дати характеристику основним методам виховання. 6. Визначити поняття форм організації виховання як загальнопедагогічної категорії. 7. Розкрити класифікації форм організації виховання. 8. Охарактеризувати масові заходи як вид виховної роботи. 9. Розкрити структуру масових виховних заходів.
6.	<p><i>Тема 6. Методика проведення гурткових занять з різних напрямів.</i></p> <p><i>Завдання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначити особливості проведення гурткових занять з математики. 2. Розкрити специфіку роботи гуртка з української мови та літературного

<p>читання.</p> <p>3. Визначити зміст гурткової роботи з природознавства в початкових класах.</p> <p>4. Розкрити роль гурткової роботи у розвитку творчих здібностей молодших школярів.</p> <p>5. Охарактеризувати методи розвитку творчих здібностей під час занять в гуртках.</p> <p>6. Визначити суть позакласної роботи з мистецтва.</p> <p>7. Розкрити оснащення гурткових занять з мистецтва.</p> <p>8. Визначити зміст та форми гурткової роботи з трудового навчання.</p> <p>9. Охарактеризувати контроль за ефективністю навчання вихованців гуртка з трудового навчання.</p>
--

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Форми поточного контролю:

- усне фронтальне та індивідуальне опитування;
- письмове опитування – понятійні та термінологічні диктанти, реферативні повідомлення, есе, робота над індивідуальними завданнями та ін.

Форма підсумкового контролю – залік.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- модульні контрольні роботи;
- понятійні диктанти;
- реферативні повідомлення, есе;
- мультимедійні презентації виконаних завдань та досліджень;
- індивідуальні проекти та завдання;
- педагогічна преса;
- словник термінів з теми заняття.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
80–89	B	добре	
70–79	C		
60–69	D	задовільно	
50–59	E		
35–49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів, які отримують студенти

(залік)

Поточне тестування та самостійна робота						Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
10	10	10	10	10	10		

T1, T2, T3...T6 – теми змістових модулів

Рекомендована література

Основна

1. Долинна О., Низковська О. Гурткова робота. Дошкільне виховання. 2004. №11. С. 8-9.
2. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання: Навч. посібник. К.: Вища школа, 2005. 343 с.
3. Качмар Е. Гурток позашкільного закладу як джерело дитячої творчості. Освітязинин. 2004. № 2. С. 21.
4. Кобрій О. Організація позаурочної діяльності та соціально-виховної роботи: навч.-метод. посіб. Дрогобич: Ред.-вид. відділ ДДПУ ім. І.Франка, 2009. 52с.
5. Роменець В.А. Психологія творчості. К.: Либідь, 2001. 286 с.
6. Савченко О.Я. Розвивай свої здібності: навч. посіб. для молод. школярів. К.: Освіта, 1998. 160 с.
7. Шестобуз О. С. Організація гурткової роботи у початкових класах. Якісна освіта в Україні: тенденції, проблеми, перспективи: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2017. С.133-135.
8. Шестобуз О. С. Особливості проведення гурткових занять з молодшими школярами. Соціально-гуманітарний вісник: зб. наук. пр. Вип. 28. Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2019. С.58-59.

Допоміжна

1. Альшевська Н.М. Духовно-етичне виховання молодших школярів в умовах діяльності гуртків позашкільних закладів. Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. К., 2015. Вип. 85. С. 14-19.
2. Дубіч Т.А. Ігрові технології навчання на уроках у початковій школі. Тернопіль-Харків: Видавництво «Ранок», 2010. 128 с.
3. Захарчук-Чугай Р.В. Українське народне декоративне мистецтво: навч. посібник. К.: Знання, 2012. 342 с.

4. Капрова С.Ю. Уроки художньої праці. Флористика: Посібник для вчителя. Тернопіль: Навчальна книга–Богдан, 2004. 24 с.
5. Колесник Н.Є. Організація художньо-технічної творчості учнів початкових класів у позанавчальний час. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2005. Вип. 24. С. 229-231.
6. Мусієнко М., Кравець О. Заняття гуртка «Природа й фантазія». Завуч. 2004. №10. С.23.
7. Сухомлинська О.В. Теоретичні основи виховання і діяльності позашкільних закладів. Початкова школа. 1995. № 1. С. 28-30.
8. Сухомлинська О.В. Роль учителя у формуванні творчої особистості. Рідна школа. 2000. №7-8. С. 75-76.
9. Сущенко Т.І. Позашкільна педагогіка: навч. посібник. К.: Інститут системних досліджень освіти, 1996. 144 с.
10. Тименко В.П. Гурткова робота з трудового навчання. Початкова школа. 1996. № 3. С.33-39.
11. Удосконалення педагогічної майстерності в умовах особистісно зорієнтованої освіти: посібник. Автори-упорядники: П.І.Матвієнко, Н.І.Білик, О.О.Новак. Полтава: ПОШПО, 2006. 292 с.
12. Шестобуз О. С. Творчий розвиток дітей молодшого шкільного віку в процесі навчання образотворчого мистецтва. Теоретичні та методичні засади розвитку мистецької освіти в контексті європейської інтеграції: Матеріали Міжнародної наукової конференції. Суми: Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2013. С.213-215.
13. Шестобуз О. Виховні можливості творів декоративно-прикладного мистецтва у процесі формування естетичних почуттів молодших школярів. Україно моя вишивана: етнокультурний та освітньо-виховний потенціал української вишиванки: зб. тез Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції. К.: Педагогічна думка, 2020. С.147-149.
14. Шестобуз О. С. Позакласні форми фізичного виховання школярів. Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації: Матеріали

Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Переяслав-Хмельницький, 2019. Вип. 51. С.200-203.

Інформаційні ресурси

<https://www.google.com/search>

http://solonezdut.at.ua/.../gurtkova_robota-organizacija_ta_planuvannja.doc

http://psychologis.com.ua/kratkaya_harakteristika_kruzhkov_i_sekciy.htm

<http://teacher.at.ua/publ/>

<http://allref.com.ua/>

http://static.klasnaocinka.com.ua/uploads/editor/.../gurtkova_robota

<http://elibrary.kubg.edu.ua>

<http://metodportal.com/node/>

<http://bht.edukit.kherson.ua/>

<http://rizba.in.ua/>

<https://vintravel.vn.ua/gurtkova-robota/napryamki-gurtkiv>